

Muistelen suurella kiitollisuudella ja kunnioituksella suomalaisen viulumusiikin suurta vaikuttajaa ja sen edistämiseen omistautunutta, pitkäaikaista opettajaani viulupedagogi, professori ja rehtori Tuomas Haapasta. Ainutlaatuisen pitkän ja aktiivisen opetusuransa aikana hän kasvatti usean sukupolven suomalaisia viulisteja ja muusikoita. Tuomas oli äärimmäisen oppinut persoona ja suuri musiikin palvelija, viisaan ja valoisan luonteen omaava herrasmies.

Teini-ikäisenä Sibelius-Akatemian nuorisokoulutuksen opiskelijana minun oli vaikea sinutella Tuomasta. Hän oli minulle kaukana korkeudessa oleva hahmo. Tuomas huomasi tämän ja pyrki sydämellisellä ja huomaavaisella tavallaan kaventamaan professorin ja oppilaan välistä kuilua. Vuosien kuluessa sinuttelu muuttui luonnolliseksi, arvostus ja kunnioitus säilyen. Jokaviikkoinen perjantainen viulutunti oli tapahtuma, johon valmistauduin huolellisesti. Vuosikymmentenkin jälkeen kävin soittamassa Tuomakselle ohjelmistoani saaden näin edelleen arvokkaita neuvoja.

Taiturikappaleet ja viulukonsertot Tuomas opetti pianon äärestä säestäen ja näin auttoi hahmottamaan teoksien rakennetta ja muotoa jo opetteluun alkumetreiltä lähtien. Eräässä tutkinnossani musisoimme jopa kokonaisen Beethovenin sonaatin yhdessä, taitava pianistikin kun hän myös oli. Tuomas kasvatti oppilaistaan monipuolisia muusikoita kehittäen niin solistisia, kamarimusiikillisiä kuin orkesterisoitonkin valmiuksia tasapainoisesti. Tavoiteltiin kirkasta sävelpuhtautta, sulavaa jousenvaihtoa sekä laadukkaita asemanvaihtoja.

Sibelius-Akatemian rehtorina hän yritti kaikin tavoin välttää byrokratian lisääntymistä ja korosti taiteen ja muusikkouden merkitystä. Tuomas ylläpiti opetustyön ja rehtorivirkansa lisäksi rikasta kansainvälistä verkostoa, ja hän olikin hyvin pidetty tuomari monessa kansainvälisessä viulukilpailussa. Kuopion viulukilpailun ja Sibelius-viulukilpailun toimikunnissa hän toimi aktiivisesti, varsinkin kilpailutuomariston pistelaskun ohjesääntöjä kehittäen. Nämä uudistukset ovat vaikuttaneet monien kansainvälisten kilpailujen sääntöihin.

Helsingin Kamariorkesterin johtajana Tuomas vaikutti monien muusikoiden taiteelliseen kehitykseen ja kantaesitti mm. Joonas Kokkosen ja Aulis Sallisen teoksia.

Viime vuosinaan Tuomas ahkeroi muistelmateoksensa parissa yhdessä poikansa Janne Haapasen kanssa. Sibelius-Akatemia tulee kustantamaan tämän kirjan, joka on otsikoitu ”Vuosisata musiikkielämän aitiopaikoilla”. Tuomas kirjoitti myös punnittuja huomioitaan artikkeleissaan liittyen esityskäytäntöihin.

Tuomakselle tärkeä urheiluharrastus, maraton-kilpailujen juokseminen, auttoi häntä varmasti jaksamaan näissä moninaisissa työtehtävissään. Meitä oppilaita kuitenkin hymyilytti, kun Tuomas tästä harrastuksestaan huolimatta kulki autollaan T-talon ja muutaman korttelin päässä olevan kotinsa väliä.

Vähän ennen joulua vierailin Tuomaksen ja Helenan kotona. Keskustelimme oppilaistani, jousituksista ja sormituksista sekä teoksien tulkinnoista. Sibeliuksen viulukonserton nuotissanikin on Tuomaksen sormitukset ja jousitukset, hänen käsialallaan kirjoitettuna, joita vien eteenpäin myös omille oppilaille. Tuomaksen vahva pedagoginen jälki ja henki jatkuu onneksi edelleen hänen oppilaittensa jälkipolvissa, joita voisi kutsua hänen musiikillisiksi lapsenlapsikseen. Tuomas oli hyvin kiinnostunut viulunsoiton tulevista sukupolvista ja olenkin onnellinen, että hän kävi pitämässä useita mestarikursseja oppilaille sekä kuunteli heitä konserteissa ja kilpailuissa.

Lukuisille oppilailleen Tuomas on antanut elämänmittaiset eväät muusikkona, viulistina ja pedagogina.

Syvää kaipuuta tuntien, lämpimästi osaa ottaen lähiomaisten suureen suruun.

Lepää rauhassa – kiitos sinulle kaikesta Tuomas!

– Réka Szilvay